

Và nhậm chức, Tổng thống Obama đã gặp với khủng hoảng...

Với khủng hoảng bùng nổ mà không tiếng động, nó xuất phát từ một... hòa bình.

Chúng ta không nói về quy tắc định nghĩa chính trị ở Dải Gaza của Chính quyền Israel. Tổng thống Barack Obama sẽ có thời gian rơi vào hố sâu gai góc ở Trung Đông mà không tìm ra giải pháp - như năm với tiền nhiệm của ông, tổng thống Carter và Bush 43. Chuyện này, xin đừng đổ mà vẫn không thiu.

Khủng hoảng bùng nổ khi Tổng thống Yulia Timoshenko của Cộng hòa Ukraine đồng ý với Tổng thống Vladimir Putin của Liên bang Nga về chương trình hợp tác với khí đốt giữa hai nước. Công thức là Ukraine sẽ mua khí đốt của Nga với giá bị ép ngay xưa mà Nga chỉ bán cho các đồng chí, đồng minh hay cho họ như Armenia hay Belarus. Thưa thu nhập y tế của hai nước ký kết khi ông Obama bắt đầu lên làm Tổng thống.

Thưa thu nhập y tế có nghĩa là sau cuộc cách mạng dân chủ năm 2004 đồng theo Tây phương, Cộng hòa Ukraine đang trở về với trí cũ, nằm trong quỹ đạo của Liên bang Nga. Sau khi Georgia bắt đầu công khai tháng Tám năm ngoái và Ukraine bắt đầu bí mật khí đốt trong ba tuần liên tiếp ở Âu Châu rất run vì thiêu khí trong mùa lạnh, vì các mặt lãnh thổ Ukraine, đồng tác gia của cuộc Cách mạng màu Cam năm 2004, lại ký kết thỏa thuận với Nga, cho thấy Liên bang Nga đang chinh phục lại những hàng đã mất của Liên bang Xô viết.

Đáng chú ý hơn nữa, Putin đã thề oaths với bà Timoshenko sau khi qua Đức hai ngày nói chuyện với Tổng thống Angela Merkel của Đức. Chính là bà Merkel đã dàn xếp giải pháp "hợp tác" này cho Ukraine và... Âu Châu. Nôm na để hiểu là Âu Châu sẽ hỗ trợ bên với Ukraine hay Georgia và Liên bang Nga có thể tìm lại thời kỳ cũ...

Mà chuyện này ảnh hưởng gì tới tân Tổng thống Barack Obama? - Có, vì chuyện này ảnh hưởng tới Pakistan và chính trị Afghanistan, họ sẽ chính sách của ông Obama. Đây là một vòng liên hoàn rồi đó, như hình tròn của trái đất.

Không phải ngẫu nhiên mà khi Obama tuyên bố nhậm chức thì Đại tướng David H. Petraeus - Tổng chỉ huy Chiến tranh Iraq năm qua, nay là Tổng chỉ huy Quân khu Trung tâm CENTCOM của Hoa Kỳ - tuyên bố đã là đồng thời thu nhập với tiếp với Liên bang Nga... cho chính trị Afghanistan. Petraeus chỉ huy cả hai chiến tranh nóng của Hoa Kỳ là Iraq và Afghanistan, với nhiệm vụ bao trùm lên 27 quốc gia từ Trung Á xuống Trung Đông qua Trung Á.

Muốn hiểu ra câu chuyện và cái thế liên hoàn đang từ tay với Tổng thống thứ 44 của Hoa Kỳ, người ta cần nắm bắt được... Hay xoay quanh của nó.

Hoa Kỳ đang gặp vấn đề từ Iraq và khi tranh chấp, Barack Obama đã chú ý đến chính trị Afghanistan trong tình hình quân sự Iraq với đó, ít ra là ba đoàn như ông hứa hẹn khi tranh chấp. Thực tế có thể là 20 ngàn quân là ít. Chính sách áp dụng với chính sách của Bush từ Iraq - để đồng thời quân sự như định hình họ thành hi vọng với lực lượng Taliban, như Mỹ đã thỏa hiệp với lực lượng Sunni của Iraq - và tìm cách rút quân sau khi diệt trừ tổ chức al-Qaeda.

Từ Afghanistan, Hoa Kỳ và các lực lượng của Minh lực NATO chỉ có một người tiếp với chính là qua Pakistan. Lạm dụng không với cho vũ khí như là chuyện khó khăn và tốn kém. Khoan bả phần từ vũ khí và đến được của Liên quân Mỹ-NATO được của Pakistan Karachi và đi qua A Phú Hãn Afghanistan bằng đường bộ khá hiểm trở. Xăng dầu cũng vậy, được đưa vào chế biến từ Pakistan để phục vụ chính trị Afghanistan.

Hai người đồng nghiệp bị hiếp hại là Chatman trong tỉnh Kandahar và ở Khyber từ miền Tây

Bßc. Liên quân vßa bß Taliban tßn công tßi đó, và Chính quyßn Pakistan cũng vßa khóa hai ngß thông thßng ngß y vßi lý cß là đß tu bß hß tßng! Pakistan còn chußn bß nghênh chißn vßi các đßn vß nß Đß sau vß khßng bß tßi Mumbai cßa nß ngày 26 tháng 11 năm ngoßi nên đã đßi quân tß biên gißi vßi Afghanistan qua biên gißi nß Đß.

Thông đßp cßa Karachi: hßy cßm chân nß Đß, và Pakistan không có lý do gì gây khßng hoßng nßi bß bßng cách đßt trß các nhóm khßng bß quá khích bên trong hay giúp Mß đßt trß khßng bß tßi Afghanistan.

Vì vßy, vißc Tßng Petraeus đßt thßa thußn vßi Nga vß vißc tißp vßn chißn trßng Afghanistan vào đúng ngày 20 tháng Gißng, khi ông Obama tuyên thß nhßm chßc, mßi là tin đáng chú ý.

Hoa Kß cßn đßng vào A Phú Hßn và đang phßi trß giá vßi Nga cho nhu cßu y.

Khi nhìn vào bßn đß hay quß đßa cßu, mình thßy là ngoài Pakistan, gißi pháp tißp vßn cho Liên quân Mß-NATO thßt ra không nhißu. Mßt là qua bißn Caspian - nhß lßc đßu tßi Armenia đßa qua bißn tßi Turkmenistan và vào A Phú Hßn qua đßo đßt gißa Turkmenistan vßi Uzbekistan. Hai là mß rßng giao lßu vßi Georgia và Turkey qua Hßc hßi và Đßa trung hßi đß vào A Phú Hßn. Ba là... mßn nß lãnh thß Nga trong khu vßc Caspian - chuyßn không đß và không rß. Dù sao còn đß hßn ngß thß tß là qua lãnh thß ... Iran. Ngßn y qußc gia đßu nßm đßi nhß hßng cßa Putin - Liên bang Nga - hay chßng Mß - Tehran.

Trong hoàn cßnh đó, làm sao Tßng thßng Obama có thß yßm trß đß đßt đßi mß chißn trßng Afghanistan? Ông phßi trß giá nhßng gì cho Putin sau khi đß mßt Georgia và Ukraine? Và nßu phßi hy sinh hai đßng mình mßi này thì ăn nói ra sao vßi các đßng mình khác trên thß gißi?

Khi tranh cß, Obama chßa hißu ra nßi khß tâm cßa George W. Bush vßi "cßa nß Âu Châu". Ông đßc đß lußn Âu Châu ca tßng và hßa hßn hßp tác đa phßng vßi Âu Châu đß cùng gißi quyßt thiên hß sß thay vì đßn phßng can thißp kißu Bush. Vß khßng hoßng Ukraine là tißng chuông cßnh báo.

Thß tßng Putin đã dùng khí đßt trung chuyßn qua lãnh thß Ukraine làm vũ khí bßt bí các nßc Âu Châu ngay trong mùa lßnh và gißa cßn khßng hoßng kinh tß. Cußi cùng thì Đßc đã dàn xßp theo tinh thßn thßa hißp. Chßng nhßng Thß tßng Angela đã tßng bác bß đßng cßa Tßng thßng Bush là đón nhßn Georgia và Ukraine vào Minh ßc NATO, lßn này bà còn nhúng tay vào vißc gß bán Yulia Timoshenko cho Valdimir Putin đß mua lßy hoà bình và sß mß áp cho Âu Châu.

Trong vß đßu trí, Putin đã bß đßa tßng chißc. Ông không nói chuyßn vßi toàn khßi Âu Châu, hay Chß tßch Liên hißp Âu Châu tß đßu năm nay là Cßng hoà Tißp, mà tranh thß tßng nßc đß cß chß cßa tßp thß Âu Châu quay trong chân không. Và các nßc Đông Âu cũ hay "Âu Châu mßi" bß thßt thß, hßt còn cß chß bßo vß. Tß chßc có khß năng bßo vß an ninh là NATO thì đang cßn kißt phßng tißn. Có đòi tăng quân cho chißn trßng Afghanistan thì chßng xß Âu Châu nào chßu.

Vì vßy, ßc mß hßp tác Mß-Âu đß gißi quyßt thiên hß sß là mßt sß hßo huyßn mà Obama chß thßy khi tißn đßn vào tòa Bßch ßc. Và nay sß phßi gißi quyßt! Nói cho ngßn gßn, ông sß phßi ngã giá vßi Liên bang Nga cßa Vladimir Putin.

Cái giá yßm có nhßng gì?

Là phßi chính thßc tuyên bß rßng NATO sß cußn cß và bßi bß kß hoßch Đông tißn, cß thß là không nhßn Georgia và Ukraine làm hßi viên nßa? Chuyßn y, nói ra thì nhßc mà thßc tß thì cũng bßt khß vì các hßi viên Tây Âu cßa NATO nhß Đßc và Pháp cũng sß chßng. Đßn nhà nào nhà yßng, mßng ngßi nào ngßi yßng!

Hay là chính thßc tuyên bß rßng NATO sß tß bß kß hoßch thißt lßp lá chßn chißn lßc tßi Cßng hoà Tißp hay Ba Lan và hßt đßn trú các đßn vß trong vùng biên trßn là các hßi viên mßi tßi bißn

Baltic? Nôm na là bìa rìa Estonia, Latvia và Lithuania và hớt bìa ở vịnh Đông Âu? Số cớ mánh và số khỉn tẩn của Hoa Kỳ có còn gì không sau khi phớt tuýt thang tháo chấy nhấy vậy?

Mà nào chấy có Âu Châu?

Cái giá của sự hợp tác của Nga có thể là lìa cam kết của Obama là sau khi giết quyệt xong chỉn trộm Afghanistan, Hoa Kỳ sẽ triệt thoái khỏi toàn cõi Trung Á, ra khỏi Afghanistan và Kyrgystan chẳng hạn. Và... hớt bìa ở vịnh mặt đường mình chỉn lìa cớ nếm ngang hai lìa của Âu-Á và hai cõi Bắc Nam, phía Bắc của nếm vẫn minh Thiên chúa giáo Tây phương, phía Nam là Hồi giáo từ Trung Đông, tức là xít Turkey.

Ngẫu nhiên sao, quốc gia này cũng như Ukraine, nằm bên Hết hời và là đất xít ng số ng quan trọng cho việc phòng thủ Đông-Tây.

Nói xa chấy qua nói gần: Liên bang Nga đang trố vố trong thế mánh và đất ra nhấy thách đố sinh tử cho Hoa Kỳ. Mưu chớt là chỉn trộm Afghanistan, là lìa p trộm của Pakistan hay vai trò kềm hãm của ả n Đố, nhấy chấy đố ng là quyệt đố nh của Putin, hay các đòn khiêu khích của Taliban, của al-Qaeda và các nhóm khủng bố từ Nam Á. Trố c bài toán ầy, Hoa Kỳ thố c số đố ng mặt mình, chấy không trông đố i đố c gì nhieu của các đố ng mình cớ hủu từ Âu Châu.

Còn nhấy đố ng mình mớ i, các quốc gia vố a thoát khỏi chấy đố Xô việ t gởn hai chấy năm trố c, hể nghĩ sao vố Hoa Kỳ? Số lìa bể hy sinh lòn nể a? Khố ng hoố ng không gây tiể ng nể mà vố n làm ta rùng mình trong ngày trố ng đố i nhố t của nể c Mố . Lìa hùng biể n rố t từ của Obama vố nhố ng cam kết của Hoa Kỳ vố i thố giố i trong bài diể n văn nhố m chố c đã bể thố c từ thách đố ngay từ khi chấy a phát biể u!